

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inseerate) vsprejema upravništvo in ekspediceja v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 170.

V Ljubljani, v petek 27. julija 1894.

Letnik XXII.

Katoliško tiskovno društvo.

Poročilo tajnikovo za VII. redni občni zbor „Kat. tiskovnega društva v Ljubljani“ dne 26. jul. 1894.

Pri lanskem VI. rednem občnem zboru našega društva ste si, č. gg. društveniki, izvolili nov odbor. Izvolili ste vse prejšnje odbornike, le na mesto župnika Podboja, ki je bil pismeno izjavil, da odkloni slučajno izvolitev, je bil soglasno izbran kanonik Janez Sušnik. Prezvisehni društveni pokrovitelj je v smislu §. 8. društvenih pravil imenoval za dobo prihodnjih treh let zopet prelata dr. Kulavica.

Takoj po občnem zboru se je novoizbrani odbor konstituiral. Predsednikom je bil izbran prof. Ant. Zupančič, podpredsednikom in nadzornikom tiskarne prof. dr. Fr. Lampè, nadzornikom bukvarne prof. Ant. Kržič, blagajnikom podvodja Žiga Bohinec in tajnikom prof. dr. Jos. Lesar. V odboru so sicer še gg.: prelat dr. Andrej Čebašek, prelat dr. Janez Kulavica, kanoniki: Karol Klun, Janez Flis in Janez Sušnik, prof. dr. Iv. Janežič, urednik Andrej Kalan, župnika Matija Kolar in Janez Novak in trgovec Karol Poljak.

Kot prejšnja leta, môremo tudi letos z veseljem naznanjati, da je društvo napredovalo ter da je stanje njegovo z ozirom na razmere ugodno. Sedaj šteje 85 dobrotnikov, 131 ustanovnikov in 210 letnikov, toraj skupaj 426 udov.

Odbor izreka srčno zahvalo gg. poverjenikom onih dekanij, ki so pobrali udnino, ter jo poslali odboru. S to zahvalo pa ponavlja zopet letos uljudno prošnjo, naj bi si gg. udje tudi v onih dekanijah, kjer še nimajo poverjenikov, ob dobri priliki izbrali po enega zaupnika našega društva ter ga naznanili odboru.

Umrlji so v zadnjem letu ustanovniki Jernej Babnik, Lovro Urbanija, Fran Romè in dr. Janez

Semen ter letniki: Blaž Artelj, Janez Vovk, Fran Krevs, Janez Legat, Jernej Jarc in Anton Missia.

Glede zapuščine rajnega častnega kanonika Josipa Marna, katero smo lani cenili, v kolikor je pripada našem društvu, okroglo na 1000 gld., navajamo, da znaša njena vrednost deloma v denarjih, deloma v blagu in knjigah natančno 901 gl. 06-5 kr.

— V odboru se je sprožila misel, naj bi se porabila ta svota, zapustniku v trajen slovstven spomenik, za natisek nekaterih očiščenih slovenskih klasikov. Ali se iz misli rodi dejanje, kazala boe prihodnjost.

Prve dni meseca oktobra lanskega leta postavili smo dobrotniku svojemu kanoniku Josipu Marnu nagrobni spomenik iz kovanega železa. Izdelal ga je ključarski mojster Joe. Rebek v Ljubljani. Stane 152 gld. s postavljanjem vred.

Dobrotnikom našega društva je prištevati tudi rajni hišni posestnik gosp. Josip Bernard, ki nam je v svoji oporoki volil 100 gld. Ta svota se nam je cela izplačala 27. jun. 1894.

Tema in vsem rajnim dobrotnikom hoče ohraniti društvo hvaležen spomin in prositi jim plačila nebeškega.

V vspešnejše reševanje društvenih zadev je imel odbor od zadnjega občnega zbora 5 sej: 25. sept. in 20. nov. 1893 ter 31. jan., 13. marca in 4. jun. 1894. V tretji imenovanih sej je položil gosp. blagajnik račune za l. 1893. Pregledala sta jih ter odobrila odbornika dr. Janežič in prof. Kržič.

Namen svoj, izdajati in razširjati dobre knjige in tiskovine razne vsebine ter podpirati časopise, v versko-narodnem in avstrijsko-patriotičnem duhu vredovane, je izvrševalo društvo letos tako le:

I. Izdalo je društvo na lastne stroške naslednjih 9 knjig:

1. Mesečnik „Duhovni Pastir“, katerega že XI. leto izdaja in zalaga naša bukvarna. V zad-

njih letnikih mu je pridejana priloga „Zbirka lepih zgledov“, ki je do sedaj dospela s 35. polo do „bratovščina“.

2. Posebno letos opozarjamo na drugo „Pastirjevo“ prilogo, namreč Koščevo „Katoliško zakonsko pravo“ z ozirom na državne avstrijske postave. Lepa knjiga z 248 stranmi in natančnim vspešnim in stvarnim kazalom boe gotovo dobro služila č. gg. župnikom in drugim duhovnim pastirjem v zamotanih zakonskih slučajih. Posebnih odtiskov se je napravilo samo 200, s katerimi razpolaga „kat. bukvarna“.

3. Dvojno kazalo prvih desetletnikov „Duh. Pastirja“. Sestavlil Ludovik Skufca. Prvo podaje naslove vsem govorom in osnovam vseh letnikov, drugo pa podaje v abecednem redu razdelitev in kratko vsebino posameznih govorov in osnov. Delo to je velike vrednosti za pridigarje, ki se poslužujejo „Duh. Pastirja“.

4. „Koledar“ katol. tiskovnega društva za l. 1894 smo č. gg. društvenikom zastoj razposlali minolo jesen. Izšel boe pravočasno tudi za prihodnje leto.

5. V zlogi „kat. bukvarne“ izšle so za leto 1894 nove Šmarnice z naslovom „Salve Regina“ ali razlaganje molitve „Češčena bodi Kraljica“ za šmarnično opravilo. Spisal je knjigo č. g. župnik in duh. svetovalec Jožef Kerčon.

6. S. Zupanovega „Krščanskega nauka za prvence“ se je z novega natisnilo in založilo 5000 izvodov, ker novega katekizma, kakor vse kaže, ni še tako kmalu pričakovati.

7. V par tednih izide v novem natisu ter našemu založništvu priljubljena molitvena knjiga „Nevesta Kristusova“. Lastništvo smo kupili od č. g. pisatelja župnika B. Bartola.

8. Nadaljevali smo z izdajo „Povestij“, ponatisnjenih iz „Domoljuba“. Izšla sta V. in VI.

LISTEK

Šolska razstava na c. kr. obrtnih strokovnih šolah.

Kakor smo svoje čitatelje že obvestili, napravile so tukajšnje strokovne šole veliko šolsko razstavo, ki je odprta danes v petek, v soboto in v nedeljo. Izložila sta oba zavoda, namreč šola za obdelovanje lesa in šola za umetno vezenje in šivanje čipek.

Oglejmo si najprej izložbo šole za obdelovanje lesa. Lična kartuša z napisom nam pokaže pot v razstavo. Prva soba je odmenjena oddelku za rezbarstvo, dvorana na levi pa oddelkomu za mizarstvo in strugarstvo. Poleg mnogobrojnih produktov, izrezljanih, izoblanih ali pa izstruženih iz lesa, opazimo najprej impozantno število risarij. To nam dokazuje, da se risanje v razsežni meri goji na zavodu in da vodstvo polaga veliko važnost na ta temeljni predmet vsakemu obrtnemu podjetju. Po mizah leže razvrščene risbe prostega in geometrijskega risanja, po okvirih nahajaš točno izdelane č. tudi težke naloge iz projektivne geometrije in nauka o sencah, po stenah in drugod pa dokaj risb iz posamičnih strok, katerim se je učenec posvetil. Mizarji rišejo omare, mize, opaže, okna, vrata itd., in sicer v zeló

mnogovrstnih tehnikah. Barva in tuš, pero in kreda jim služi za izdelovanje teh v istini lično in skrbno pogojenih nalog. Zeló nam ugajajo zraven teh risb tudi dela učencev iz oddelka za rezbarstvo. Osobito slike po gipsastih modelih kažejo v mnogih slučajih nadarjenost učenca in skrbno nadziranje učitelja.

Med risbami na stenah ali pa prosto stoječe vidimo veliko lesnih izdelkov. Rezbarji so naredili zraven začetnih tehnik in vaj nepričakovano veliko družih objektov, n. pr. okvirov, konzol, nosačev, kapitelov, akantovih listov iz ornamentov raznih slogov in epoh, dalje več figuralnih stvari, osobito reliefov, glav, nog, rok, Marijo, razpelo i. dr., deloma prav lično polihromirano. Tudi okvir, v katerem je velika cesarjeva slika, je delo rezbarjev.

Vsak rezbar mora tudi modelirati in liti iz gipsa. Dotični predmeti so sploh točno in lepo izdelani. Ugajajo nam tudi oni, ki so žgani kakor terakote.

Mizarji imajo jako veliko izdelkov razstavljenih. Od navadne kuhinjske postelje in kletinega okna pa do bogate in okusne pisalne mize, namenjeni ravnateljavi pisarni, najdeš toliko objektov, da jih tu pač ne moremo naštevati. Lepo omaro z intarzijami, mizico za šah, bogato omaro v tirolski gotiki, razni stoli, umivalnik z uro, kadilna mizica itd. — to naj zadošča. V hišnem oltarčku, katerega smo videli že

na zadnji razstavi, opazimo novo Marijino sliko v lesenem, diskretno pobarvanem reliefu, da se letine svetijo še skozi barvin plašč. S to rezbo je oltarček dovršen in priznati moramo, da je naredil na nas jako prijeten vtis s svojimi točnimi linijami, korektno rezanimi okraski in premišljeno kompozicijo.

Strugarji so napravili več del za mizarje, poleg teh pa razstavljaajo mnogo drobiža in malih objektov, ki spadajo v njih stroko. Kovinske skledice so tudi domačega dela in priznati se jim more, da so lično pogojene.

Zadnja soba hrani izdelke šole za umetno vezenje in šivanje čipek. Razstavljen so risbe učenk in predmeti umetnega vezenja. Risbe se odlikujejo po skrbnem delu, točnosti in ubranih barvah. Obsezajo prosto risanje za začetnice in strokovno risanje za učenke družega in tretjega letnika. Poleg risb pa vidimo zeló mnogo ročnih del, obsegajočih skoraj vse znane tehnike. Pri primitivni Holbeinovi tehniki in dunajskem križevnatem vbodu pričenši pa do pompozne zlate in aplikacijske tehnike opaziš lične izdelke vozlanja in pramanja, kitastega in čopastega vboda in perzijskih ažurov; nadalje tamburovane objekte, arabsko in janinsko tehniko, belo vezenje, kineško vezenje in druge orijentalne tehnike, za katere nam manjka pojma in razuma. Poleg vezovin stojé čipke, ki se sicer ne od-

